

Список використаних джерел

1. Зарубінська І. Конкретний підхід до навчання іноземних студентів в Національному авіаційному університеті [Текст] / І. Зарубінська // П'ятий всесвітній конгрес «Авіація у XXI столітті». – К., 2012. – С. 1–4.
2. Тетяненко О. О. Педагогічні умови спілкування з іноземними студентами в процесі навчання [Текст]: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. пед. наук / О. О. Тетяненко. – К.: Київський національний університет імені Т. Г. Шевченка, 1997. – 24 с.

*Настенко Л. Г., канд. пед. наук, доцент
Яценко О. М.*

Національний авіаційний університет, м. Київ

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ВЗАЄМОДІЄЮ БІБЛІОТЕКИ З КОРИСТУВАЧАМИ

Соціальна роль бібліотек як осередків інформації, збереження культури, відродження духовності у сучасних умовах інформатизації суспільства набуває особливої актуальності. Розглядаючи бібліотеку як соціальну систему, як цілісне утворення, головним елементом якого є люди, їхні зв'язки та взаємодія, слід наголосити на важливій складовій її діяльності – інформаційно-комунікативній. Недаремно один із фундаторів теорії соціальних систем Ніклас Луман соціальні системи визначав процесами комунікації [2]. Стратегічним напрямом діяльності сучасних бібліотек, як і суспільства в цілому є духовне виховання як дорослих, так і дітей та підлітків, орієнтація на особистість, унікальність, своєрідність кожної людини, на її духовний внутрішній світ.

Не менш важливим є у сьогоденні курс на європейську інтеграцію. Українці визнають загальноєвропейські цінності: свободу, демократію, повагу до людини, верховенство права – і сповнені рішучості розбудовувати свою державу як на засадах української духовності і моралі, так і на принципах європейської демократії та політичної культури. Зрозуміло, що процес європейської інтеграції не може обмежуватися лише політичними та економічними факторами, він має охоплювати усі сфери суспільного життя, зокрема і бібліотеки – інформаційно-культурні осередки суспільства.

Проблема формування, накопичення, збереження і використання інформаційних ресурсів бібліотек як інформаційно-культурних центрів є актуальною і заслуговує на увагу багатьох дослідників. Так, наприклад, Й. Мастяниця у монографічному дослідженні «Інформаційні ресурси України: проблеми державного регулювання» [3] аналізує процеси становлення, розвитку інформаційно-технічної бази України, інформаційних ресурсів та доступу до них, наголошує на їхній важливості в контексті інформатизації, відкритості, ринкових перетворень, пропонує низку організаційних і правових заходів із вдосконалення системи державного управління інформаційними ресурсами.

Науковці О. Баркова, Н. Пасмор, Т. Савчук досліджують функціонування мережі електронних бібліотек як складової інформаційного суспільства, потенційні можливості використання консенсусних рішень у нових технологіях формування електронних бібліотек, забезпечення доступу до знанневих електронних ресурсів та інтеграції їх у єдиний інфопростір, використання окремих програмних продуктів в автоматизації бібліотечних процесів, висвітлюють специфіку бібліотечних веб-сайтів і мережових сторінок, аргументовано доводячи доречність трактування бібліотечних сайтів і сторінок у соцмережах як багаторівневих комплексних бібліотечно-інформаційних продуктів.

Незважаючи на широке поле досліджень, ще й досі бракує фахових праць з проблеми розвитку інноваційних бібліотечних технологій, їхнього нормативно-правового забезпечення, специфіки організації міжбібліотечного співробітництва з використанням новітніх інформаційних технологій, використання глобальної мережі Інтернет та ін.

Бібліотека майбутнього – це реальний і віртуальний демократичний простір, який забезпечує безперешкодний доступ до інформації користувачів, незалежно від їхнього соціально-економічного статусу і місцеперебування, який має стати органічною частиною національної і світової інформаційних систем, надавати можливість отримувати інформацію з будь-якого джерела без часових, географічних та інших обмежень. Проблема читання книги, залучення до читання дитячої та підліткової аудиторії прирівнюється, без перебільшення, до проблеми національної безпеки держави. Соціологами і психологами доведено, що саме читання формує соціально орієнтовану, духовно зрілу, освічену особистість і для того, щоб досягти світового рівня в науці, техніці, культурі та мистецтві державі потрібні люди, які читають і мислять. Тож призначення бібліотеки полягає у збереженні балансу традиційних, базових цінностей із трансформацією, яка не допускає поглинання книги, читання, існуючої культури. Сучасні бібліотечні працівники покликані забезпечувати не тільки інформаційно-документні функції, але і послуги «людського спілкування». У цьому сенсі визначальними особливостями для бібліотеки є: відповідність потребам особистості, надання соціально значущої інформації і документів, сприяння формуванню інтересу до читання і користування бібліотекою; забезпечення формування інформаційних ресурсів на усіх видах носіїв; сприяння соціалізації особистості, прищеплення навичок отримання освіти і самоосвіти, залучення до читання і грамотного користування інформацією на всіх видах її носіїв; забезпечення читачів можливістю користуватися сучасними інформаційними технологіями, надання доступу до інформаційних мереж, розширення сфери послуг в режимах локального і віддаленого доступів.

Структура інформаційного простору бібліотеки в обслуговуванні відображає її унікальну комунікативну природу і відбиває такі важливі функції:

- надання доступу читачам до об'єктивної всебічної інформації на якісно новому рівні, створення найсприятливіших умов для забезпечення читачів необхідною і корисною літературою;
- створення комфортних умов для задоволення інформаційних потреб читачів, в т. ч. кваліфіковане та якісне забезпечення навчального процесу;

- вивчення і прогнозування потреб користувачів у бібліотечно-бібліографічних послугах;

- підтримка та розвиток ресурсної бази бібліотек, бібліотечних фондів, вивчення ефективності використання фондів і каталогів, популяризація та реклама інформаційних послуг бібліотеки серед населення; удосконалення роботи фахівців з підвищення рівня бібліотечно-бібліографічних та інформаційно-комп'ютерних знань.

Майбутнє сучасної людини – це світ інформаційного суспільства. Інформація і знання стали головною перетворювальною силою нашого життя. Доля кожної людини певною мірою залежить від її здатності вчасно знаходити, отримувати, сприймати і продуктивно використовувати нову інформацію. Тож значення бібліотек як центрів інформації зростає з кожним роком, вони стають своєрідним «вікном у світ».

Серед найвагоміших результатів інформатизації бібліотек за останні роки можна назвати:

- поступове підключення до Інтернет та зростання кількості бібліотечних web-сайтів із змістовним наповненням;

- функціонування нових бібліотечних структур, орієнтованих на пошук необхідної інформації з використанням комп'ютерних технологій;

- координацію роботи щодо задоволення інформаційних потреб користувачів;

- активізацію діяльності з формування інформаційної культури підростаючого покоління тощо.

У глобальному інформаційному просторі, який ґрунтується на комп'ютерних мережах і цифрових технологіях, ключовими інформаційними системами стають електронні бібліотеки, що здійснюють накопичення та систематизацію документних ресурсів, інформаційне обслуговування користувачів шляхом організації доступу до першоджерел, систематизованого знання та надання комплексу сучасних мережевих інформаційних сервісів.

Список використаних джерел

1. Головка М. В. Засоби інформаційно-комунікаційних технологій як механізм управління якістю фізичної освіти/ М. В. Головка // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. – К., 2014. – Вип. 48. – С. 36–40. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_5_2014_48_9

2. Луман Н. Поняття цілі і системна раціональність: щодо функції цілей у соціальних системах / Н. Луман. – К.: Дух і літера, 2011. – 336 с.

3. Мастяниця Й. У. Інформаційні ресурси України: проблеми державного управління / Й. У. Мастяниця. – К.: НІСД, 2002. – 140 с.